

Miljøstyrelsen

mst@mst.dk

15. april 2020

DAG's hørings svar om vejledning vedr. opnåelse af sprøjtecertifikat (S1) og prøveafholdelse

Danske Anlægsgartnere (DAG) har udarbejdet et hørings svar til Miljøstyrelsen vejledning vedr. opnåelse af sprøjtecertifikat (S1) og prøveafholdelse.

Baggrunden for vejledningen er, at sprøjtecertifikatprøverne fra hidtil at bestå af 4 prøver til fremadrettet at bestå af 2 digitale prøver. Den ene prøve er generel og for alle brancher og den anden er branchespecifik.

Danske Anlægsgartnere anbefaler (kraftigt), at både undervisning og prøveafholdelse for anlægsgartnere, der skal erhverve et S1 certifikat, bliver branchespecifikke. Dette for at sikre, at udbringning af pesticider på både offentlig og private udearealer sker fuldt forsvarligt og under størst muligt hensyn til både mennesker og miljø.

Nedenfor er en mere grundig gennemgang af, hvorfor det er uhensigtsmæssigt at opdele undervisning og prøvespørgsmål i henholdsvis en almen og en branchespecifik del. Gennemgangen tager udgangspunkt i skemaet side 8, hvor de forskellige emner for undervisning med tilhørende timetal. Tallene i parentes henviser til afsnit i Autorisationsbekendtgørelsens bilag. 1.

3.4 Emner i undervisningen

Indholdet af undervisningen er fastlagt i Autorisationsbekendtgørelsens bilag 1, og emnerne er i skemaet nedenfor fordelt på den almene og den branchespecifikke del af kurset, lige som der fremgår et vejledende timetal for undervisningen i de enkelte emner.

Emne	Henvi sning til numre i bilag 1 i Autorisationsbekendtgørelsen	Almen	Branche-specifik
		Vejledende timetal i undervisningen	
Lovgivning og journalføring	1 +15	3	
Arbejds miljø	5, 6a, 6b, 9 og 13	4	
Miljø	5, 6c, 9, 10, 13 og 14	4	
IPM	7 og 8	3	8
Klargøring og anvendelse af sprøjteudstyr	11 og 12	13,5	5,5
Plante beskyttelsesmidler	2	1	
Etiketter + beregning af behov for aktivstof og væskemængde	2	7	2
Alment plantekendskab, sygdomme og skadedyr	3 og 4		20,5
Prøve		1,5	1,0
I alt		37	37

DAG anbefaler en branchespecifik undervisning og tilhørende prøver for S1 anvendt på udearealer.

Lovgivning og journalføring (3 timers almen)

1. *Lovgivningen (1).*

Lovgivningen er den samme, men anvendelse af pesticider på udearealer er meget forskellig fra landbrug. Udearealer omfatter bl.a. skove og natur, veje og stier, parker og anlæg, torve og pladser, idrætsanlæg, institutioner, tekniske anlæg, havne, områder omkring bygninger. Pesticider udbringes på både befæstede arealer, græs, bede og jord m.m. Udbringningen forgår på både offentlige arealer, i virksomheder og hos private.

2. *Journalføring ved anvendelse af plantebeskyttelsesmidler (15).*

Det kræver en anden måde at føre sprøjtejournal på, når man fx skal anvende herbicider mod ukrudt langs 100 km motorvej, på idrætsarealer eller omkring bygninger i forhold til at udbringe pesticider på en mark. Anlægsgartnervirksomheder kan have behov for at registrere mange forskellige kunder og steder på en dag og der er behov for indberetning, dokumentation og sagsstyring, der er branchespecifik. Danske Anlægsgartnere har udarbejdet en sprøjtejournal målrettet branchen (papirudgave).

Arbejds miljø (4 timers almen)

3. *Når det gælder farer og risici, der er forbundet med plantebeskyttelsesmidler og hvordan de kan identificeres og begrænses, især risici for mennesker (6a)*

Her er særlige hensyn, når der udbringes pesticider på udearealer. Dette gælder fx hensynet til fx ansatte, borgere, medlemmer af boldklubber, besøgene og andre forbipasserende, hvilket er anderledes end når der udbringes pesticider på en mark.

Miljø (4 timers almen)

4. *Foranstaltninger til at minimere risici for mennesker, ikke-måleorganismer og miljøet (9).*

Tiltage vil ligeledes være forskelligt fra udbringning på en mark, da der bl.a. sprøjtes på befæstede arealer og arealer hvor der efterfølgende er færdsel af mennesker.

5. *Når der skal vælges risikobaserede fremgangsmåder, der tager højde lokale variable som klima, jordbund og afgrødetype samt skrånende terræn (10).*

For udearealer vil der være behov undervisning i og konkrete eksempler, der relaterer til udbringning af pesticider på udearealer, der adskiller sig betydelig fra en dyrket mark.

6. *Beredskabsforanstaltningerne til beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet (13)*

Foranstaltninger vil være anderledes end i landbruget, da de ofte vil være knyttet til de forskellige virksomheders og offentlige virksomheders krav og beredskabsplaner, især når opgaver udføres for kunder.

IPM (3 timer almen og 8 timer branchespecifik)

7. *Basisviden om strategier og metoder til integreret bekæmpelse af skadegørere, strategier og metoder til integrerede dyrkningsmetoder, principper for økologisk landbrug, metoder til biologisk bekæmpelse, information om generelle og afgrødespecifikke retningslinjer for integreret bekæmpelse af skadegørere (IPM) (7).*

De fleste af ovenstående metoder og strategier er ikke relevante for udearealer, da de IPM-metoder der anvendes her fx brug af hedt vand, gas, damp, mekanisk behandling adskiller sig fuldstændig fra dyrkning på en dyrket mark.

8. *De 8 IPM principper, heriblandt sædskifte, anvendelse af varsling og skadetærskler, beslutningsstøtte og rådgivning, biologiske, fysiske og andre ikke-kemiske metoder, m.m.(8).*
Principperne er udarbejdet for landbrug og er ikke relevante for udearealer. Det er fx ikke muligt at lave sædskifte, varslinger eller at anvende skadetærskler for en dyrket mark. De skadetærskler, som den grønne branche har udarbejdet for forskellige udeelementer og er indeholdt i branchestandarden Kvalitetsbeskrivelse for drift af grønne udearealer, 2015 bør i stedet benyttes.
<https://dag.dk/wp-content/uploads/2017/05/download.pdf>

Plantebeskyttelsesmidler (1 times almen)

9. *Generelt kendskab til plantebeskyttelsesmidler (herbicer, fungicer, insekticer m.v.), deres formulering, deres optagelse og transport i planterne, virkningsmåde (systemisk/kontakt) og virkning, biologiske pesticider, etikettens anbefalinger m.m. (2).*
Da der kun er afsat 1 undervisningstime til at dække alle de ovenfor nævnte områder, bør denne ene time målrettes branchespecifik viden om pesticiders virkning i forhold til ukrudtsplanternes art og udviklingstrin i relation til branchens definerede skadetærskler.

Etiketter (7 timers almen og 2 timers branchespecifik)

10. *Kendskab til etiketter og brugsanvisninger herunder behandlingsfrist og beregning af behov for mængde og aktivstof.*
Alem: Sikkerhedsdatablad, krav til etikette, læsning af brugsanvisninger, farebetegnelse og piktogrammer, H- og P-sætninger, regler for opbevaring, bortskaffelse, afmærkning af kemikalierum.
Branchespecifik: Beregning af væskemængder, dosering angivet i mængde aktivt stof pr. ha og som koncentration af sprøjtevæsken (2).
Der bør være en klar sammenhæng mellem de eksempler, der anvendes i undervisningen på den almene og branchespecifikke del. De brugsanvisninger, der anvendes, bør være relevante og branchespecifikke og lægge op til de beregninger, der efterfølgende skal lære på meget kort tid. Der vil i øvrigt ofte være behov for andre beregninger på udearealer, da der arbejdes på mindre arealer end i landbruget.

Danske Anlægsgartnere mener, at det er helt nødvendigt, at undervisningen på S1 kurset tager udgangspunkt i de faktiske forhold og udfordringer, som sprøjteførere møder i dagligdagen. De mange forskellige typer af udearealer lige fra torve og pladser til boldbaner og havne, stiller helt andre krav til en sprøjtefører end når der udbringes pesticider på en dyrket mark. For at sikre, at anlægsgartnere og andre, der erhverver et S1-kursus, bliver i stand til at udbringe pesticider sikkerheds- og miljømæssig forsvarligt, er der derfor behov for at fokusere på bekæmpelse af relevante skadevoldere på udearealer. Dette forudsætter en branchespecifik undervisning og prøveafholdelse under hele kurset og ikke en opdeling i en almen og branchespecifik del.

Med venlig hilsen

Miljøkonsulent Bente Mortensen

Danske Anlægsgartnere